

Оңтүстік Қазақстан облысының "Мекенжай тіркелімі" ақпараттық жүйесіне мекенжайды тіркеудің тәртібі мен оның құрылымы туралы ережені бекіту

Оңтүстік Қазақстан облысының әкімдігінің 2007 жылғы 24 тамыздағы N 269 қаулысы. Оңтүстік Қазақстан облысының әділет департаментінде 2007 жылы 6 қыркүйекте N 1964 тіркелді

Қазақстан Республикасының "Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы" Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қаңтардағы және "Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне ақпараттандыру мәселелері бойынша толықтырулар енгізу туралы" 2007 жылғы 11 қаңтардағы Зандарына сәйкес Оңтүстік Қазақстан облысының әкімдігі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ** :

Ескерту. Кіріспеге өзгеріс енгізілді - Оңтүстік Қазақстан облысы әкімдігінің 17.05.2013 № 108 қаулысымен.

1. Оңтүстік Қазақстан облысының "Мекенжай тіркелімі" ақпараттық жүйесіне мекенжайды тіркеудің тәртібі мен оның құрылымы туралы ереже (қоса тіркеледі) бекітілсін.

2. Осы қаулының орындалуын бақылау Оңтүстік Қазақстан облысы әкімінің бірінші орынбасары И.Ә.Әбішевке жүктелсін.

3. Осы облыс әкімдігінің қаулысы алғыш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткеннен соң қолданысқа енгізіледі.

Облыс әкімі

Ө.Шекеев

Облыс әкімінің бірінші орынбасары

И.Әбішев

Облыс әкімінің орынбасары

Т.Дүйсенова

Облыс әкімінің орынбасары

А.Жетпісбаев

Облыс әкімінің орынбасары

А.Мамытбеков

Облыс әкімінің орынбасары

Д.Мыңбай

Облыс әкімі апаратының басшысы

Б.Жылқышев

Облыстық экономика және бюджеттік жоспарлау департаментінің директоры **Ж.Аманбаев**

Облыстық қаржы департаментінің директоры **Ы.Шалабаев**

Оңтүстік Қазақстан облысы әкімдігінің
2007 жылғы 24 тамыздағы N 269 қаулысымен
бекітілген

Оңтүстік Қазақстан облысының "Мекенжай тіркелімі" ақпараттық жүйесіне мекенжайды тіркеудің тәртібі мен оның құрылымы туралы ереже 1. Жалпы ережелер

1. Осы Оңтүстік Қазақстан облысының "Мекенжай тіркелімі" ақпараттық жүйесіне мекенжайды тіркеудің тәртібі мен оның құрылымы туралы ереже (бұдан әрі - Ереже) Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қаңтардағы "Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы", 2007 жылғы 11 қаңтардағы "Қазақстан Республикасының кейбір заң актілеріне ақпараттандыру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Зандағының талаптарына сәйкес және облыс аумағында Оңтүстік Қазақстан облысының "Мекенжай тіркелімі" ақпараттық жүйесінің (бұдан әрі - Мекенжай тіркелім) мекенжайларын, құрылымы мен құрамын тіркеудің бірынғай ережелері және оны жүргізу дің тәртібін белгілейді.

**Ескерту. 1-тармаққа өзгеріс енгізілді - Оңтүстік Қазақстан облысы әкімдігінің
17.05.2013 № 108 қауалысымен.**

2. Осы Ереженің күші Оңтүстік Қазақстан облысындағы барлық меншік нысандарының жылжымайтын мүлік объектілері туралы мекенжайлық ақпараттың барлық түрлеріне тарапады.

3. Жылжымайтын мүліктің әрбір объектісіне Оңтүстік Қазақстан облысы аумағында бірегей мекенжай атауы беріледі. Жылжымайтын мүліктің заңды мекенжайы (бұдан әрі - мекенжайы) мекенжай беру немесе өзгерту рәсімдері жүргізілгеннен кейін Мекенжай тіркелімінде тіркелген мекенжай болып табылады.

4. Мекенжай тіркелімі "электронды үкіметтің" бірынғай сәулетінін құрамдас бөлігі, мемлекеттік ақпарат ресурсы және Оңтүстік Қазақстан облысындағы жылжымайтын объектілердің мекенжайлары туралы деректердің ресми көзі болып табылады.

5. Мекенжай тіркелімін құру және мекенжайлар берудің бірынғай тәртібін енгізу дің негізгі мақсаттары:

1) жылжымайтын мүлікті пайдаланудың әр кезеңінде қайтадан салынған, жаңартылған және пайдаланымға берілген объектілер мекенжайларының бір ортага бағынған есебін қамтамасыз ету;

2) мекенжай тіркелімінде тіркелген жылжымайтын мүлік объектісі мекенжайының орналасу орнына сәйкестігін қамтамасыз ету;

3) объектілердің мекенжайлары туралы мәліметтермен ақпараттық қамтамасыз ету үшін негіз құру болып табылады.

6. Жылжымайтын мүлік объектілеріне мекенжайлар беру және Мекенжай тіркелімінде оларды тіркеуді, елді мекендердің кезекші мекенжайлық жоспарларын жүргізу ді, елді мекендердегі мекенжайлар туралы ақпараттар беруді Оңтүстік Қазақстан

облысының Бәйдібек, Сарыагаш, Мақтаарал, Төлеби, Созақ, Ордабасы, Отыrap, Қазығұрт, Сайрам, Шардара, Тұлкібас аудандары мен Шымкент, Кентау, Арыс, Түркістан қалаларының атқарушы органдары жүзеге асырады.

2. Осы Ережеде қолданылатын негізгі ұғымдар

7. Мекенжай - Оңтүстік Қазақстан облысының белгіленген шекарасы шегінде объектінің (жер учаскесінің, ғимараттың, имараттың) орналасу орнының (орналасқан жері) жинақталған деректемелерінің белгіленген құрылымдық сипаттамасы.

8. Мекенжайлық тіркелім - мекенжайлар және мекенжайлар элементтерінің, сондай-ақ олардың есеп жүйелері жазуының жиынтығы.

9. Мекенжайларды жою - Мекенжайлық тіркелімнен жылжымайтын мүлік объектілерінің мекен-жайы туралы жазуды шығару.

10. Жылжымайтын мүліктің туынды объектісі - азаматтық құқықтың дербес объектісі (пәтер, тұрғын және тұрғын емес орын-жай, соның ішінде салынған және жалғай салынған) болып табылатын жылжымайтын мүліктің бастапқы объектісінің кеңістік

б ө л і г і .

11. Геоним - көшелер, алаңдар, сзықтар, саяжолдар, желекжолдар, жолдар, жағалаулар, қысқа көшелер, даңғылдар, өту жолдар және тағы басқа атаулар үшін, яғни аталған қала құрылышы объектілері жөніндегі жалпылама түсінік.

12. Жер учаскесі - белгіленген Жер кодексі тәртібімен жер қатынастары субъектілеріне бекітілген тұйық шекараларда бөлінген жер бөлігі.

13. Ғимарат - функционалдық мақсатына қарай адамдардың тұруына немесе ішінде болуына, өндірістік үдерісті орнатуға, сондай-ақ материалдық құндылықтарды және тағы басқаларын орналастыруға және сақтауға пайдаланылатын көтергіш және қоршау құрылымдарынан тұратын, міндетті түрде жерге орнықкан тұйықталған көлемді құрайтын, жасанды құрылыш. Ғимараттың жер асты бөлігі болуы мүмкін.

14. "Мекенжайлық тіркелім" ақпараттық жүйесі - Оңтүстік Қазақстан облысы аумағында жылжымайтын мүліктің тіркелген объектілерінің орналасқан жері туралы ақпаратпен, әкімшілік-аумақтық бірліктер туралы ақпаратпен мемлекеттік басқару органдарын қамтамасыз етуге арналған автоматтандырылған ақпараттық жүйе.

15. Кадастрық номір - заңнамада белгіленген рәсімге сәйкес берілетін және жер учаскесі біртұтас болып тұрған кезде ғана сақталатын, Қазақстан Республикасының аумағында қайталанбайтын жер учаскесінің жеке коды.

16. Объектінің реттік номірі - объектінің мекенжай құрылымының элементі: атауы (көше, шағын аудан және басқалар) бар объектілерге берілетін әріптер және (немесе) бөлшектер қосылу мүмкіндігімен бірізділік цифрдан тұратын объектінің жай номірі.

17. Жылжымайтын мүлік объектілері - жермен тығыз байланысты жер учаскелері, ғимараттар, имараттар және басқа мүліктер, яғни оларды тағайындаудың мүмкін емес

мөлшерсіз залалы болатын ауыстыруышылық объектілер.

18. Жылжымайтын мүліктің бастапқы объектісі - жер участесі, фимарат, имарат.

19. Мекенжайлық тіркелім - жылжымайтын мүлік объектісінің мекенжайын белгілейтін құжаттардан мәліметтер құрайтын жылжымайтын мүлік объектісінің мекенжайы және мекенжай элементі туралы жазуды Мекенжайлық тіркелімге енгізу, сондай-ақ "Мекенжайлық тіркелім" ақпараттық жүйесіне енгізу жөніндегі мәліметтер.

20. Өнір - бұл Қазақстан Республикасы әкімшілік-аумақтық құрылышына сәйкес құрылатын және басқарылатын бірнеше елді мекендерді енгізетін республика аумағының бөлігі.

21. Имарат - табиғи және жасанды кеңістік шекаралары бар және өндірістік үдерістерді орындауға, сондай-ақ материалдық құндылықтарды орналастыруға және сақтауға, немесе адамдарды, жүктөрді уақытша орналастыруға (орын ауыстыруға), сондай-ақ жабдықтарды немесе коммуникацияларды орналастыруға (төсеуге, жүргізуғе) арналған жасанды ауқымды, тегістікті немесе сзықты (жер үсті, су беті және (немесе жер асты, су асты) объект. Имарат, сондай-ақ құрылыш көркемдік-эстетикалық, әшекейлі-қолданбалы не болмаса мемориалды мақсатта болуы мүмкін.

22. Мекенжай элементі - аумақта жылжымайтын мүлік объектісінің орналасу жерін сипаттайтын реквизит.

3. Мекенжайлық тіркелімді енгізуінің ережесі

23. Мекенжайлық тіркелім Оңтүстік Қазақстан облысының барлық аумағында жылжымайтын мүлік объектісінің мекенжайлары және мекенжайлар элементтері туралы мәліметтерді құрайтын жазулар жиынтығы болып табылды.

24. Эрбір мекенжай объектісінде Оңтүстік Қазақстан облысының барлық аумағында мекенжай объектісінің орналасқан жері туралы мәліметтерді құрайтын және уақытында өзгерілмеген жазулар жүйесінің бірегей нөмірі болады.

25. Мекенжайлық тіркелімді жүргізу келесі рәсімдердің біртұтас жүйесін құрайды:

1) мекенжай немесе мекенжай элементтерін тіркеу;

2) мекенжайлар, мекенжай атауын қайта беру элементтері сияқты өзгерістерді тіркеу;

3) мекенжайлар немесе мекенжайлар элементтерін жоюды тіркеу;

4) ақпараттарды сақтау;

5) Мекенжайлық тіркелімнен ақпаратты беру.

26. Жылжымайтын мүлік объектісінің мекенжайлары және олардың өзгеруі үәкілетті және жергілікті атқарушы органдардың нормативтік құқықтық актілері негізінде Мекенжайлық тіркелімде тіркеледі.

27. Мекенжайлық тіркелімнің міндетті реквизиттерінің тізімдемесі келесі ақпараттарды:

- 1) жылжымайтын мүлік объектісінің мекенжай мәртебесін, тіркеу нөмірін және есептік нөмірін;
- 2) осы Ереженің 4-бөлімінің 30-тармағына сәйкес белгіленген құрылымның мекенжайын;
- 3) жылжымайтын мүлік объектісінің турлерін және оның функционалдық тағайындалуын;
- 4) мекенжайды (құжат түрі, оның нөмірі, мерзімі) тіркеудің негізі туралы мәліметтерді құрайды.

28. Мекенжайлыш тіркелімнің жазуы "Мекенжайлыш тіркелім" ақпараттық жүйесінде электронды түрде жүргізіледі, қажеттілігіне қарай ақпаратты қағазда шығарумен Мекенжайлыш тіркелімнің мұрафаты мекенжайды анықтауда немесе атап беруде басталған, деректердің және істердің электронды базасының қосалқы көшірмелері түрлерінде жүргізіледі.

4. Мекен-жайлар түрлері және жылжымайтын мүлік объектісіне мекен-жай берудің жалпы тәртібі

29. Жылжымайтын мүлік объектілеріне (мекенжай мәртебесіне) берілген мекенжайлардың алдын ала және тұрақты түрлері бар.

30. Алдын ала мекенжай:

- 1) пайдалануға қабылданбаған салынып жатқан (қайта жаңартылған) ғимараттарға, имараттарға (қурделі құрылыш объектілеріне) және олар орналасқан жер участекесіне;
- 2) мемлекеттік және муниципалды қажеттіліктер үшін кейінге сақталған немесе құрылыш салу үшін берілген құрылыш салынбаған жер участекелеріне;
- 3) босатуға жататын стационарлық емес (мобиЛЬДІ) имараттарға және жер участекелеріне, сондай-ақ осындай участекелерде орналасқан барлық имараттарға;
- 4) белгіленген тәртіппен жылжымайтын мүлік объектісіне жекеменшік құқығын ресімдегенге дейін жылжымайтын мүлік объектілеріне беріледі.

31. Тұрақты мекенжай:

олар орналасқан босатуға жатпайтын ғимараттарға, имараттарға және жер участекелеріне;

заңнамада белгіленген тәртіппен оларға меншік құқығын ресімдегеннен кейін жылжымайтын мүлік объектілеріне беріледі.

5. Жылжымайтын мүлік объектілеріне мекенжай беру

32. Жылжымайтын мүлік объектілеріне мекен-жай беру тәртібі облыстың жергілікті атқарушы органдар бекіткен жер участекелеріне, ғимараттарға және имараттарға реттік нөмір беру, талаптарды белгілеу, елді мекеннің құрамдас бөліктеріне атап беру

Ережелеріне

негізделген.

33. Мекенжайлық тіркелімде жылжымайтын мүлік объектісіне алдын ала мекенжай беру жағдайында "алдын ала" мәртебесімен жылжымайтын мүлік объектісіне мекенжай береу туралы жазу жүргізіледі.

34. Мекенжайлық тіркелімде жылжымайтын мүлік объектісіне тұрақты мекен-жай беру жағдайында "тұрақты" мәртебесімен жылжымайтын мүлік объектісіне мекенжай береу туралы жазу жүргізіледі.

35. Жылжымайтын мүлік объектісін мекенжайды пайдаланымға енгізілген және алдын ала мекен-жай берудің бұрын өткен процедурасы, егер мекенжай алдын ала тұрақтыға өзгертулмей қалса, Мекенжайлық тіркелімде мекенжай мәртебесі жүргізіледі немесе алдын ала мекенжайды жоюмен жаңа мекенжай беріледі.

6. Елді мекендердің жылжымайтын мүлік объектілерінің, геонимдері және мекенжайларының атауларын жою

36. Облыстың жергілікті уәкілетті және атқарушы органдарының бірлескен шешімінің (нормативтік құқықтық кесімнің) негізінде елді мекендер және геонимдер атауларын жою келесі жағдайларда:

кент, ауыл (село), селолық округ өзгергенде және ыдырағанда;
елді мекендерді және геонимдерді қайта атау кезінде жүргізіледі.

37. Жылжымайтын мүлік объектілерінің мекенжайларын жою келесі жағдайларда:

1) аудандық (қалалық) атқарушы органдардың деректері негізінде ғимараттарды, имараттарды, құрылыштарды құлатқанда (бұзғанда);

2) жаңа кадастрық немесе есептік номірмен бірыңғай жер участкесіне жылжымайтын мүліктің екі және аралас объектілерін бірlestіру және (немесе) объектіні дербес бөлікке бөлгенде жылжымайтын мүліктің жаңа объектісін құрғанда;

3) құрылыш аумағын реттеумен байланысты жылжымайтын мүлік объектісінің номірленуі өзгергенде жүргізіледі.

38. Жылжымайтын мүлік объектісінің мекенжайын жою кезінде Мекенжайлық тіркелімде мекенжайды тіркеу туралы жазу "жойылды" жағдайында мерзімі және негізі көрсетіле отырып "жойылды" жағдайымен белгіленеді.

39. Мекенжайлық тіркелімнен геонимдер және мекен-жайлар атауларын шығару жылжымайтын мүліктің жаңа объектілеріне мекенжай беру және жаңа геонимдерді атауда қайта қолданыла алады.

7. Жылжымайтын мүлік объектілерінің мекенжайын өзгерту (мекенжайларды өзгерту)

40. Жылжымайтын мүлік объектілерінің мекенжайын өзгерту себептері:
1) облыстың жергілікті уәкілетті және атқарушы органдарының бірлескен

шешімінің (нормативтік құқықтық кесімнің) негізінде елді мекендерді немесе геонимдерді қайта атау;

2) жылжымайтын мүлік объектілерін дербес бөліктерге бөлу;

3) жылжымайтын мүліктің екі және аралас объектілерін бірлестіруде жылжымайтын мүліктің жаңа объектісін құру;

4) салынған аумақты реттеу;

5) Оңтүстік Қазақстан облысы аумағында нақты орналасқан жылжымайтын мүлік объектісінің мекенжайына және көрші объектілерге берілген мекенжайларға сәйкес емес құжаттарын сараптау нәтижесінде анықтау;

6) басқа да себептер болуы мүмкін.

41. Жылжымайтын мүлік объектілерінің мекенжайларын өзгерту Мекенжайлық тіркелімде тіркеледі, сонымен қатар: жылжымайтын мүлік объектісінің ескі мекенжайын жою;

жылжымайтын мүлік объектісіне жаңа мекенжай беру жүргізіледі.

8. Мекенжайлық тіркелімде мекенжайлар беруде және оларды тіркеуде атқарушы органдардың қызметі

42. Оңтүстік Қазақстан облысының Бәйдібек, Сарыагаш, Мақтаарал, Төлеби, Созак, Ордабасы, Отырадар, Қазығұрт, Сайрам, Шардара, Тұлкібас аудандары мен Шымкент, Кентау, Арыс, Түркістан қалаларының атқарушы органдары:

тілдерді дамыту бөлімдері Елді мекеннің құрамдас бөліктеріне атау беру және қайта атау ережелері негізінде Мекенжайлық тіркелімде геонимдер атауын және қайта атауын тіркеуді жүргізді;

сәулет және қала құрылышы бөлімдері өнір ішіндегі жер телімдері, ғимараттар және имараттардың реттік нөмірлерін тіркеуді жүргізеді және өз өнірінде Мекенжайлық тіркелімде мекенжайлық деректердің толықтығын, нақтылығын қамтамасыз етеді.